

ELŐFIZETÉSI FELTÉTELEK.

Egy évre . . . 10 K. — f.
 Hat óra . . . 5 K. — f.
 Három óra . . . 2 K. 50 f.
 Egyes számok ára 20 fillér

BARSA

KÖZMŰVELŐDÉSI ÉS TÁRSADALMI HETILAP.

HIRDETÉSEK

□ centiméterenként - 4 fillér
 Nyilttéri közlemények garmond
 soronként 30 fillér.

Gyakori hirdetések és a velünk
 összekötöttesben levő hird. irodák
 arrendményben részesülnek.

A kéziratok a szerkesztőséghez küldendők.

Kéziratok vissza nem adtnak.

FELELŐS SZERKESZTŐ: HOLLÓ SÁNDOR

Megjelen vasárnap reggel.

FŐMUNKATÁRS: Dr. KERSEK JÁNOS.

A hirdetőket, előfizetéseket s a reklamációkat a
 kiadóhivatalba kérjük utasítani.

A LAP KIADÓJA: NYITRAI ÉS TÁRSA r. t.

Az utcák fásítása.

(C.) Kis város van a magas Tátra tövében, melynek ez előtt harminc évvel csak 4000 körül volt a lakossága száma, most talán 6000.

Ennek a parányi városnak számára nézve arányilag nagy az értelmisége. Van ott akárhány kereskedő és iparos, aki hat vagy nyolc gimnázialis osztályt végzett és azután nem örökös jogásznak csapott fel, hogy legjobb esetben napidíjon tengődő elégedetlenségben vergődjön végig elfussolt életén, hanem beállt az atyja műhelyébe vagy a bolti asztal mögé és tudással, értelmiséggel párosult szorgalma révén bevitortlázott a családi boldogság s az anyagi boldogulás biztos révébe.

Éghajlatánál fogva a mezőgazdaság ott nem igen lehet élethivatás s a város lakossága ez oknál fogva egyöntetűbb és gyakoribb, mondhatni folytonos érintkezésben van egymással. A köz- valamint a társadalmi életben való gyakori érintkezés kedvező hatást gyakorol az értelmiség és műveltség általánosítására ebben a kis városban. Az a bizonyos filiszter-gondolkodás, melyet magyarán *mujkosnak* mondhatnánk és mely sok város polgárságát jellemzi, itt is fel-felüti ugyan néha a fejét, de nem bír érvényre vergődni.

Természetes tehát, hogy ebben a kis városban, neve szerint Kézmárkban a jó izlés, a szép iránti érzék is általánosabb, mint sok más vidéki városban.

Ezen felül általánosabb ott az a tudat, hogy minden egyesnek bizonyos kötelességei vannak a közszemélynek; általánosabb és kifejezettebb az a törekvés, hogy polgár a polgárral versenyezzen a közérdek előmozdításában.

Ebben a kis városban a közjó iránti érdeklődés létesítette a *szépitészeti egyesületet*. Nagyon mondó cím, de amint az egyesület több évi serény munkájának eredménye mutatja, nem frázis.

Ez az egyesület Kézmárkon sétatereket teremtett, utcákat fásított be, a kisebb közterületeken — amennyiben a forgalom megengedte — virágágyakat létesített. Az ültetvények pedig gyarapodásnak indultak; a fák megterebélyesedtek, a cserjék virággal telvék, az éneklő madárcsók ott fészkelnek; árnyékkal, illattal, madárdallal üdítik, gyönyörködtetik az alattuk pihenő vagy arra sétáló közönséget.

Kézmárk városa nem olyan gazdag, hogy ezt, a pengő érccel nem kamatozó szépitést a maga költségéből eszközölné, de tanácsát és képviselőtestületét az a tudat hatja át, hogy izlés és értelmiség dolgában nem szabad a szépitészeti egyesület mögött elmaradnia. Ha az az egyesület valamely köztér elidegenítését rosszulja, vagy befásítását, virággal beültetését ajánlja, nagyon nyomósnak kell annak az ellenérvnek lennie, amely a hatóságot arra bírja, hogy az egyesület indítványához vagy kéréséhez, melyet az a maga költségén hajlandó megvalósítani, támogatásával hozzá ne járuljon.

A hetvenes években nálunk is megindult az utcák és köztér befásítása, de nem a hatóság, hanem egy, a szép s a természet iránt lelkesülő magán embernek kezdeményezésére. *Brach Ferenc dr.*, az a különben is ritka egyéniségű, kiváló férfiú, bokros teendői közepette, saját anyagi érdekeit kicsibe véve, mindig rárt, amikor a város és polgártársai érdekét kellett előmozdítani. Léva városát nagyon szerette; ki akarta emelni a porból-sárból; javítani akarta levegőjét; az árnyas környék hiányának a pótlására az utcákon akart közönségének oly sétatereket biztosítani, melyen némi üdülést találhasson. Elhatározta, hogy Léva utcáit befásítja, kertté alakítja át.

Brach Ferencnek szellemi felsőbb-sége, tiszta jellemének önzetlensége nagy betolvást biztosított neki a városháznál. Néhány rokonjellemtű és gondolkodású, súlyos-szavu polgártársától támogatva, némi anyagi hozzájárulást is volt képe: a városnál ki- eszközölni. Tervét azonban sohasem bírta volna megvalósítani, ha a saját erszényét is igénybe nem veszi.

A gödrök ásásától kezdve a beültetett fák karóhoz rögzítéséig jelen volt maga mindenütt és mindvégig. Ő gondoskodott róla és személyesen ellenőrizte, hogy az ültetvényeket rendszeresen öntözzék, ápolják, nyessék. Önzetlen fáradságát meghálálták — nem a város polgárai, hanem a lelketlen fák, amelyek gyarapodtak és egymásik utcát, mint pl. a Széchenyi- utcát, lugas á varázsolták át, az ő örömére.

Brach Ferenc fásításának valami, szokatlan különlegessége volt. Ő eltért a szokástól: nem a merev prózai egyformaságot, hanem a helyes izlésének megfelelő festői változatosságot tartotta szemmel utcáink befásításánál. A hárs mellett egyfelül vadgesztenye, másfelül juhar lombzata borult az átelle-

nes amerikai dió, szil- vagy vafsa sudarára s a sűrű lombátor, mely a napsugárt csak mint a rostán keresztül bocsátotta a leveletre, alkonyatkor ozonnal telítette a késő estig fel s alá andalgó uri-utcai sétáló közönség tüdejét.

Ez a fásítási rendszer, mely ellen a prózai izlés kifogást emelhet, városunk egyik különlegessége volt. Az idegen ezen akadt fönn, ez tetszett neki, mert ez adta meg az utcának a kert jellegét.

És ez a jelleg most már veszendőben van. Itt a villanyosok estek neki a fasudárnak és össze-vissza csonkították; ott seprű-formára nyestette fel a házi ur a háza előtti platánt; amott egy egész sort döntöttek ki; emitt a ló rágja le következetesen a fák hajtát; félszázados diófákat irtanak ki a sétatutak mentén; másfelé az illatos virágu akácfaikat botolják le egy pár korona haszonért, melyek árnyékában azelőtt a szőlőhegyre lehetett el-el-sétálgatni.

Az a város, melynek *Brach Ferenc* egy emberöltőn át szentelte munkásságát, nagy hálátlanságnak adja most tanujelét.

Annak a férfiúnak az emléket, aki nek önzetlen tevékenysége egyeng-tte az epigonoknak a babérszerzés színterét, Léva városa még egy utca elnevezésével sem örökölte meg. Azt az emléket azonban, amelyet ő, öntudatlanul bír, az utcák fasoraiban emelt magának, lassu enyészetnek szánta.

Valahányszor látom a *Brach* szép, festői ültetvényei helyébe beállított gömbakácot, önkénytelenül azok a stilizált oroszlanok jutnak eszembe, melyek, ha három farkuk van is, csak karrikaturák.

No de hát ez is jobb a semminél és talán vannak, akik a gömbakácban jobban gyönyörködnek, mint más fa-nem mesterkéltségekben. Ez izlés dolga. Azt sem mondhatja senki, hogy a város nem igyekszik a kiveszett vagy kiirtott fákat ujakkal pótolni. Csakhogy itt — sajnos — többnyire be kell értnünk az igyekezettel. A Kossuth-utca és a Kossuth-tér északi házsora előtt és a Schoeller-utcában majdnem évente ültettek és ültetnek fákat és minden rákövetkező évben újra kidobják azokat, mert tönkre mentek.

Ennek oka pedig az, hogy először is annak, aki itt ültet, nincs fogalma a fa élettani követelményeiről; másodsor pedig, hogy a közönségben nincsen érzék a szép iránt, nincsen szeretet a természet, a fák iránt. Ahány

gyermek van az utcán, az valamennyi a frissen ültetett csemetén próbálja ki a bicskáját s a karja erejét; az inasgyerek belesujtja a fejszéjét, a fuvaros nekimegy a szekerével, a tejes hozzáköti a lovát, mely unalomból lehántja; a közönség pedig ezt csak nézi és túri, hogy rongálják a fát.

Brach Ferenc halála óta, aminek a nyáron már tizennyolc esztendeje, sohasem láttam, hogy ilyen sebzett fát bektözték, hogy a fonnyadozott öntözték, körülkapálták, megtrágyázták volna. Pedig a fát nem elég ám csak elültetni, azt ápolni is kell. Azért korcsosodott el annyi szépen indult fa, ezalatt a közel két évtized alatt, s azért vész ki annyi ujonnan ültetett csemete egy éven belül is.

Köztereink és utcáink befásítása tehát, abban az időszakban, mely Brach Ferenc halála óta lefolyt, nem haladt, hanem megfeneklett, noha évente szerepel a város költségvetésében és számadásában. Ezt méltán sajnálhatjuk, de üdvös volna segíteni is a bajon.

Hogy társadalmi uton is lehet a város szépítése körül eredményt elérni, azt mutatja Kézsmárk városa. Peldáját is azért bocsátottam előre, hogy agilisabb polgártársaink elmélkedjenek fölötte, vajjon nem lehetne-e ezt a példát Léván is sikerrel követni? Az e téren elérhető babérok ugyan nem igen bokrosak, az utókor hálája sem nagyon csábító, de a nemes ambíciót kielégítheti az a tudat, hogy az utódoknak kellemesebbé tette az itt éleést.

Az egyéni élet időelőtti sorvadása.

Az, aki az emberiség fejlődését vizsgálja, elemzi, többek között észlelheti, hogy az emberiség maximális életkora a különböző korszakok szerint igen változó. Ha a kultúr, civilizált egyén életkor-határát a multak, a primitív ember életkorával hason-

lítjuk össze, tapasztalhatjuk, hogy az előbb említett egyén életkorhatára szűkebb, mint az utóbbié.

A felszínes vizsgálódás bizonyos kéte-lyeket találhat az állításban, mert bizonyosnak látszik, hogy a kultúra, a civilizáció, mely folyvást tökéletesbül, jobban kedvezhet az életerőnek, mint a multak tudatlansága, sötétsége. A fejlődő orvostudomány s az ebből sarjadzó egészségügyi ismeretek általánosítása háttérbe szorítja, vagy kiűszöbli azokat a tömegbetegségeket, epidémia-akat, melyek valaha rengeteg életerőt pusztítottak el. Mind igaz. Csak hogy ezek helyét egyéb, apró-cseprő, de veszedelmes árok igyekezzenek pótolni.

Az egyén a különböző kulturális és fejlődési tényezőktől üzetve, differenciálódik; egyéniségének több oldala, feülete van s így több oldalról érheti a veszély, a kór. A betegségek is differenciálódnak, melyek mindegyike külön speciális orvoslást igényel. Ezekkel a betegségekkel szemben nehezebb a védekezés, mint a tömegbetegségekkel szemben. Az utóbbiak magukon hordják az általános jeleget, mely általános orvossággal áll kapcsolatban.

Igaz, hogy a kultúr-egyen maximális életkora tágabb lehet, mint a primitív emberé, mert minél jobban nemesbül az egyén, annál hosszabb lehet az élete.

Ha ez a tökéletesedés pusztán a természet törvényei szerint menne végbe, akkor valóban kellene tartanunk a felvetett állítást. A fejlődés lényegében véve nem egyéb, mint bizonyos anyagbeli, jelenségbeli, időbeli változások sorozata. A természetben ezek a változások lassabban peregnek le, mint a szociális életben. Itt az egyén nem elégszik meg a természet lassu fejlődésével; különböző mesterséges tényezőkkel gyorsítja azokat a változásokat, melyek különösen egymüködése fejlődésével kapcsolatosak. Eszbelileg hamar tökéletesedik, fejlődik, de a mesterséges tényezők gyors tempója miatt hamar érik, rövidebb a szellemi s ezzel együtt a fizikai korhatára.

Addig, amíg az ember közelebb áll a

természethez, kizárólagosabban alkalmazkodott hozzá, mint most, a mesterséges s gyors ütemben rohanó miliőben. Azt, amit a természettől kapott, lassan-lassan elveszti.

A hiányokat mesterséges tényezőkkel pótolja. Ámde tény, hogy a mesterséges pótlások inkább rövidítik, hogysem növelnek az egyén életkorát.

A mesterséges miliő érzékenyebbé, kényesebbé tette az embert a természettel szemben. Ezt megtaláljuk elsőben a modern lakásban, ruházatban, étkezésben, nevelésben stb.

Mindenütt a lehető legnagyobb kényelemre bukkanunk, mely végeredményben bizonyos testi és szellemi elpuhultsághoz vezet. Az elpuhultság satnyulást, visszafejledést eredményez. Ma már oly táplálékot kapunk, mely többé-kevésbé nem szorolra a fogak, gyomor, belek stb. eredeti munkájára. De ezzel szaporodnak a fogtájós, gyomorbojós emberek. A petyhüdt szervezet maga után vonja az idegrendszer gyengeségét, mely utat nyit a mindjobban terjedő idegességnek. E tüneteket nem annyira a falusi, mint inkább a városi egyéneknél találjuk.

Tudjuk, hogy a városi egyén mindinkább távolodik a természet suggestioitól. Élete javát falak között, zárt helyiségekben tölti. Ilyen az egész miliője. Mesterséges. A levegőn kívül, mely szintén a mesterséges tényezők által keletkezett elemekkel van tele, alig akad más természetes, suggestív elemre.

A divat is sokat nyiszál le az életből. Ma már nem azért sétálunk kint a szabadban, hogy a természet jótéteményeiben részesüljünk, hanem főleg azért, ez különösen a hölgyekre vonatkozik, hogy a ruha divatjának hódoljunk, mely fityyet hány minden néven nevezendő egészségi szabálynak. Ez a hiba már a gyermeknél is észlelhető. Az utcán sétáló gyermek valóságos cifra-baba; a cicoma bekljóba veri a gyermek ösztöneivel párosuló mozgásokat. Nyáron alig akadunk mezitlábos uri gyermekre, mert mit szólna a világ, hogy ez, vagy

T Á R C A.

Az én tanárom.

Egyszerű, komor pap volt az én tanárom, Komoly volt az arca, hideg s saigoru; De mikor szól hozzánk, a sötét taláron Átesillat a szive, oszlott a boru, Mikor közénk állott, mint egy ősz apostol, Láttuk igazán, mit szive rejteget: Rózsából van fonva kezében az ostor, Hogy kettőt szeretett: Istent s gyermeket.

Magam előtt látom ott fenn a katedrán, Mint az aranyhullám ajkán a beszéd, Svid, dorgál, de szeme mosolyogva tekint rám, S játszva idomítja a diák eszet, Amikor beszédét követte kis lelkünk, Akkor vettük észre, miuket merre vitt: Csodák országában gyémántokra leltünk, S kézzel meregettük kristálycseppjeit.

Puha, gyöngye viasz volt lelkünk kezében, Letörtülte róla a szennyet, a srat. A saját lelkéhez idomítá szépen, Hogy az, mint az övd, hófehér maradt. Ó volt mi előttünk a titkok tudója, Mint dóm keresztje, mely messze intget, Nap-lelke sugarait mind közibénk szórja, Hogy ennek fényénél lássuk az eget.

És ha félre lépett valamelyik gyermek, Akadt biz' köztöttünk, nem egy rossz diák, — Kemény, érces szava, — rajt' most is mereugek, — Mint villám a szirtre, ugy a szívbe vág;

De az elesettet már karjába fogja, Mclabus szavában nincs egy indulat; S majd tréfás mezőkre vezet analogva, Áldott szive veünk gyermekként mutat.

Lelkembem halomra gyült az édes emlék, Visszacseug szivemben minden kis szava; S a kép, mely a gyermeklélemben szülemlék, Örök, tiszta, fehér mint a bérc hava. Lelke dús kincséből én is megrakodtam, Ebből táplálkozik most is igazán. Ó tőle tanultam dolgozni nyugodtan, Az Istent imádni s szeretni hazám.

Mennyi sok tanítvány emlegeti áldva! Ót, a jót, a nemeset siratja dalom . . . A templom hajóján sötét komor gyászba' Láttam kiterite a ravatalon. Az Úr lú szolgáját, aki elvégezte A rá bízottakat, most már megpihen. Oly fehéren ment el, mint a miként kezdte, Üdvözlő dal neki a bus rekvium.

Elköltözött tőlünk az én jó tanárom, — Itt hagyta árván a diákok hadát. Habár tul van ő már a földi határon, Ismerős viszhangként hallom a szavát. Sok kedves emlék'n tündérreredjéből, Széled arca mindig reám mosolyog, És a kép, mely róla a szivemben épül, Örökké fog élni, amíg csak dobog.

Kersék János.

Gusztafi Endre

1835. dec. 8. — 1912. apr. 15.

Tavas van, rügyet fakasztó, életet s vele együtt örömet hozó kikelet, S mi még sem örülünk akkor, amikor mindenki vig. Nem. Mert még el sem felejtettük az egyik gyáaszt, még sajog a lelkünk a mély fájdalomtól, mely bennünket igen szeretett rendtársunk Nt. Guth Miklós halála miatt érintett, máris újabb bánat rehezedett szivünkre: Gusztafi Endre, nyugalm. piarista tanár elhunyna miatt.

Sajnáljuk a fiatal gyümölcsfát, ha az küzdve a dombtetőn a szélviharral, végre is kidől. De nem kevésbé fájlaljuk a meg-erősödött, viharedzett, sok gyümölcsöt termelt fa pusztulását. A fiatal gyümölcsfához hasonlítom én Guth Miklóst, ki nagyon hirtelen és korán dől ki sorainkból, sok szép ambíciót vive magával. A viharedzett, sok gyümölcsöt termethet meg Gusztafi Endrét, ki 1853-tól 1888-ig, nyugalmaztatása éveig volt hasznos tanára a kegyesrendnek s vele együtt a magyar ifjúságnak. Ez utóbbi 30 éves tanári munkálkodása alatt sok derék, munkaszerető, becsületes, sov- nista hazafit nevelt édes hazánknak kivált abban az időben, amikor az abszolutizmus

amaz „uri“ gyermek mesztláb, egyszerű ruhában játszik a szabadban? Hibás az iskolai nevelés is. A gyors, lázas munka, melyben a tanuló nap-nap után részesül, csökkenti, nyírja el a gyermek s az ifju életani káprázatait, érzelmeit, mi a korárettség mezejére vezet. Találkozunk, még pedig lépten-nyomon, 17—20 éves ifjakkal, akik magukon hordják a *korárettség* bélyegét.

A gyermek- és az ifjúkor jellemzői, mint pld. a játék, mese, tréfa, ötlet, vígság, tánc, derű, stb. nemsokára csak hirmondója lesz a boldog ifjúkornak.

Az ifju lelke pesszimizmussal van tele. Rideg s fásult.

Az alapangulat, mely az élet derűjét képezi, homályosul. A lélek egét fellegek borítják. Számos élettani eset bizonyítja, hogy azok az egyének értek el magas korokat, akik ápolták, őrizték *ifjúságuk alapangulatát*.

A gyermek, az ifju mindinkább idegenkedik a természetől. Látjuk, hogy az intelligens osztályba tartozó ifjúság zöme ahelyett, hogy a természet idegerősítő, idegfelrészítő suggestióit, amikor szerét teheti, felkeresné, inkább füstös kávéházakban, vagy előlemben keres szórakozást s elcsigázott idegei számára üdülést.

A tudományok tartalma a fejlődés folytán évről-évre fokozódik. Természetes, hogy ezzel nő a *tanulási időtartama* is. Az ifju később házasodhatik; terjed a nemi *kicsapongások* száma, melyek sorvasztják az életérőt.

A kényelemszeretet apasztja a *gyermekszaporodást*. Es az oka annak, hogy a nő *fizikailag degenerálódik*, mert nem tölti be azt a szerepet, melyet a természet jelölt ki számára. Korántsem a gazdasági okok, hanem inkább a kényelem és a fényezés a gyermekszaporodás apasztásának a vezetője.

Az egyén fizikai munkáját *hovatovább a gép pótolja*. Az egyén szervezete elpuhu, elcsaenevésedik.

A sport, torna, kirándulások a multak századaiban nem lehettek oly szükségesek,

fékevesztetten dühöngvén, magyar nyelven tanítani sem volt szabad!

Érdekes, hogy ő, ki anyanyelvére nézve nem volt magyar, lángolt a magyarsáért, izzott a hasaszeretettől. S mi, kik vele voltunk, annyiszor csüngtünk ajkán, mikor korholta a hatalom felé hajlókat s egekig magasztalta a vir integer-t s scelerisque parus-t. És, amint ő dicserő a fedhetetlen, erőnyes férfiakat, a megalkuvást gyűlölő erős embert, ugy ezt elmondhatjuk én róla is, hogy fedhetetlen és meghajolni nem tudó volt. Rigorosus, kötelességtudó, munkakedvelő ember volt egész életében; nem tudta nézni a nyegleséget, az elpuhultságot. Egész lényé csupa erő, csupa energia volt, olyan, mint az erdőben levő erős tölgy, megtörik, de meg nem hajol. Tőle hallottam, hogy soha sem volt nagy beteg; de nem is ismertem nála mértékletesebb embert. A mostani betegségét bámulatos türelemmel viselte. Élete utolsó percéig öntudatnál volt és nem feküdt betegsége alatt sem ágyba, mert ezt gyengéségnek és a test elkényeztetésének tartotta volna.

Vasakaratu, puritán, mindig a maga lábán jár, senki után nem igazodó ember volt; amit egyszer jónak látott, abból nem engedett, hiába érveltek mások ellene. Nagyon szigorú volt önmagához, de látszólag

mint most, amikor a mesterséges tényezők tétlenségre kárhoztatják az egyén szervezetét.

Azonban nemcsak a felső rétegek élet-határa szűkül, de szűkül az alsó rétegeké is. Az alkohol, a babona, a tudatlanság, stb. mindmegannyi életsorvasztó tényező, mely az alsó fokon igen bő alapon érvényesül.

Szobolovszky István.

Különfélék.

— **Barasvármegye közigazgatási bizottsága** apr. 15. en tartotta üléset báró Kürthy Lajos főispán elnökölte miatt. Az alispán jelentésében előterjesztette, hogy Újbányán a pénztárosi állásra Bocsek Andor helyi pénztári ellenőrt választották meg. A szelizi körorvosi állásra Dr. Melcher Károly nagyváradi kórházi segedorvos, Vámosladányra körjegyzőnek pedig Molitorisz Bela választották meg. A csendőrség működéséről szerkesztett kimutatás szerint március havában előfordult a vármegye területén 5 rágalmazás és becsületstértés, 11 testi sértés, 18 lopás, 1 jogtalan elcsajátítás, 3 orgazdaság és bűnpártolás, 1 csalás, 1 okirat-hamisítás, 2 idegen vagyon rongálása, 7 a kir. járásbíróóság, és 98 közigazgatási hatóság hatáskörébe utalt kihágás esete. A közegészségügyi jelentés szerint kedvezőtlenebb volt a helyzet, mint a mult hónapban. Nagy mértékben jelentkezett az influenza. Diftériszben 6 gyermek közül meghalt 4. Vörhenybe esett 31, februártól maradt még 17. Közülük meghalt 9. Kanyaróban volt 124 gyermek. Az aranyosmaróti kórházba március havában felvételtek 36, februártól maradt 39. Gyógyulva elbocsajtottak 34-et, javulva 10-et, meghalt 4. A Lévai kórházba felvettek 41-et, februártól maradt 23. Gyógyulva elbocsajtottak 24, javulva 1-et; gyógyíthatatlan 4. Közegészségügyi hatóságok 237 esetben vizsgálták meg az élelmi szereket (hus, kenyér, bor, sör.) stb Sem elkobozás, sem lefoglalás nem történt. 80 iskola és 4 kisdud-ovó vizsgálatot meg közegészségügyi tekintetben. Közhelyiségek, vendéglők, busmerők 214 esetben lelték megvizsgálva. A vármegyei árvaszék 10 rendes, 3 rendkívüli, 1 teljes ülést tartott. Elintézet nyert 610 darab rendes ülésen, 34 rendkívüli ülésen, 2 teljes ülésen. Üe-

másokhoz is; nagyon nehezen nyitotta meg lelkét mások előtt. Csak azokhoz volt jó szívvvel, akiket jól kiismert s akiknek becsületes, tiszta jelleméről alaposan meggyőződött. Az ilyen kipróbáltakat azután nagyon tudta szeretni; ilyenek előtt megnyitotta szívét, lelkét. Rokonsát is szeretete, pénzbelileg is segítette őket.

De, aki egyszer hibázott, aki az ő erkölcsi felfogásával ellenkezésbe került, azt meg viszont a végtelékig menve korholta, leszólta, sőt nem egyet csodálatos módon gyűölt. Aki őt egyszer talán akaratlanul megsértette, annak többé alig-alig tudott megbocsátani. Kedvelt Horatiusával, kit könyv nélkül tudott, tartotta: Odi profanum vulgus et arceo.

Általában véve zárkózott természetű, sok tekintetben különc és elfogult ember volt, nem volt megalázkodva a mai világrénddel; a klasszikus kort dicserő minden jó és rossz tulajdonságaival egyetemben. Keveset szokott beszélni, az üres feceséget nem tűrhette. De, ha megszólalt, mindig logikusán és nagyon érdekesen tudott beszélni. S volt mit előadnia. Széleskörű ismeretei voltak, párosulva sok-sok tapasztalattal. Nagyon sokat utazott, forgolódott más népek, műveltebb, gazdagabb kulturájú nemzetek között, kiktől szeretett így az

seken kívül 1242, elnököleg 17 darab. A pénzügyigazgató jelentése szerint március havában a következő adók folytak be a törvényhatóság területén. Egyes adóban 26974 korona, hadmentességi díjban 200 korona, bélyeg és jog illetékben 47858 korona, fogyasztási és ital-adóban 15351 korona, tanító-nyugdíjban 2051, országos betegápolási-pótadóban: 2129 korona. — 16 ház, 43 lakrész részesült ideiglenes háladó-mentességben. As állami építészeti hivatal jelenti, hogy a Garam által okozott rongálások a komáromi, kálnai, gamberzencei állami közút egyes részein rendezettek és, hogy az aranyosmaróti-kovácsi vasút építése gyorsan halad. A tanfelügyelő jelenti, hogy a vallás-és közoktatásügyi miniszter a lévai ipariskola számára 1500, az aranyosmaróti ipariskolának 980, a kör-mözbányainak 900 és a lévai kereskedő tanonciskola számára pedig 420 kor. évi segélyt utalt ki. As aranyosmaróti fogházban a foglyok száma 76 volt. A bizottság ülése az állategészségügy jelentésével végződött. E szerint ragályos betegségek csak egyes szörványos helyeken fordultak elő. 3 község területén lépfene, 1—1 községben sertés-orbánc és sertésvész; Léva város külterületén egy majorban száj-és körömfájás került megállapítás alá. 12 községben oldatot föl a hatósági állatszár. A vármegye területén pedig 9 országos vásár tartatott.

— **Nagysalló ünnepe.** Az 1849. év április hó 19-en vivott, diadalmas nagysallói csatának évfordulóját ez évben is hazafias lelkesedéssel és kegyelettel ünnepelte meg Nagysalló és vidékének közönsége. Reggel 8 órákor isteni tiszteletok voltak a róm. kath. és reform. templomokban, 11 órákor a lakosság a temetőbe vonult, ahol a csatában elesett hős honvédek sírjánál *Czegledy Sándor* ref. lelkész mondott gyönyörű beszédet, a közönség pedig *Tóth Lajos* kántortanító vezetése mellett a szózatot és himnuszot énekelte. As ünnepélyt este 6 órákor folytatták. Ekkor a közönség zászlók alatt a község házából a picztéren levő emlékoszlophoz vonult ki, amelynél *Szabó Zsigmond* bajkai ref. lelkész hazafias lelkesedéstől áthatva méltatta az ünnep jelentőségét. A nagysallói iparos-kör pedig hazafias énekeket adott elő. Este 8 órákor igen látogatott és jól sikerült társasvacsora fejezte be a szép ünnepéget.

— **Gyászhir.** A legmélyebb szávéttel közöljük a szomorú hírt, hogy a halál dezseri *Rudnyánszky Titusz* f. hó 15.-én, éle-

életben forgolódva tanulni. De sokat tanult, olvasott elvonulva szobája falai közé is. Éjfél előtt ritkán feküdt le még öreg korában is s korán kelt, hogy sokat dolgozhasson. A klasszikus mondást tartva szemei előtt: Carpe diem!

Mondhatnám, hogy élete utolsó napjait tanult, olvasgatott, érdeklődött minden iránt. A politika, a vallási élet mozgalmai s egyéb napi események mindig érdekelték. Ezek mellett legjobban szerette forgatni a latin és görög auctorokat, melyek közül néme-lyeket egészen, másokból a szebb helyeket kívülről tudta s beszélgetés közben érvényesítette. Mindig hangsúlyozta, hogy a mai írók elbujhatnak a gyönyörűséges, tanulságos klasszikus auctorok mellett.

Rendkívül jó memóriája volt, szép nyelvismeretei, kitűnő apperceptíváló képessége. Megtanult önszorgalomból több nyelvet; beszélt németül, latinul, tótul perfect, — ez utóbbi anyanyelve volt —; emellett franciául, románul, olaszul is tudott ugy, hogy ezen népek országait egyedül maga beutazhatta. Utazás előtt nagy előkészületeket tett, hogy ne hiába menjen idegen világba. Tudta és kifürkészte előbb, hogy mit, mikor és hogyan lehet megnézni. Sokszor előkelő állásu egyhási és világi egyéniségekhez, idegen museumokba, gyűjtemé-

tének 76-ik, boldog házasságának 45-ik évében szereteteinek nagy fájdalmára kiragadta az élők sorából. Rudnyánszky Titusz születésénél és családja összes öttétéseinél fogva elsőrendű szerepkört töltött be Barsvármegye társadalmi életében. Mint járásbíró s később mint vármegyei kúria alispánja széleskörű ismereteivel sok érdemet szerzett a közigazgatás terén. Jó modorával, humorus és nemes örzületével a vármegye közönségének általános tisztelőjét és nagybecsülését vívta ki. Halála az egész vármegyében őszinte részvétet keltett, amely imponáns módon nyilatkozott meg folyó hó 16-án, délután 4 órakor végtelen temetésén, amelyen a vármegye tisztikara is nagy számmal képviselt volt. — Beke porain! — A mélyen eljuttott családnak gyászjelentése így szól: „Öz. Rudnyánszky Titusz ne. Kockoly Thege Jolán, ugy a maga, mint gyermekei: Dr. Rudnyánszky Titusz és neje szül.: fejszalmái Fábry Margit és Luk Antal, Rudnyánszky Olga és Aladár, valamint a kiterjedt rokonság nevében is fájdalommal tudatja, hogy a legjobbj férj, szerető apa és nagyapa, rokon desserit Rudnyánszky Titusz folyó hó 15-én reggel 4 órakor, éktének 76-ik, boldog házasság 45-ik évében szívzeitűdés következtében jobblétre szendeült. A megboldogult hült tetemeit folyó hó 6-án délután 4 órakor a r. kath. egyház szertartása szerint fognak Léván örök nyugalomra helyezettetni. Az engesztelő szent miséidőszak f. hó 17-én fog reggel 9 órakor az úrnak a lévai r. kath. nagytemplomban bemutatni. Léva, 1912. április 15. Nyugodjék békében!”

— **Fogadalmi emlékünnap.** A vármegye törvényhatósági bizottsága az 1711. évben pusztított pestis szerencsés megszűntének öröme az 1712. évtől kezdve minden évben rendezett fogadalmi emlékünnapot — a 200-ik évforduló alkalmából — a szokottnál nagyobb ünneplési keretében és a közönség tömegesebb részvételével mellett fogja megtartani, minél fogva *Garomszentbenedek közegében 1912. évi május hó 3-án* vallásos és hasznos jellegű kegyeleti fogadalmi emlékünnapot rendez, melynek sorrendje a következő: 1. 9 órakor irdul a körmenet az apátsági templomból a vármegye fogadalmi kápolnájába. 2. fél 10 órakor szent mise a fogadalmi kápolnában, tartja: *Novotni* János barstszári alesperes-plébános. 3. 10 órakor a körmenet a kápolnából visszairdul az apátsági temp-

lombba. 4. fél 11 órakor az apátsági templomban magyar ünnepi szent beszéd, tartja *Dr. Haiczl* Kálmán helybeli plébános. 5. 11 órakor ünnepies szentmise az apátsági templomban, tartja *Bogtsich* Mihály cz. püspök, barsi főesperes. 6. Te Deum. Az ünnepély végeztével d. u. 1 órakor társasébé lesz a vár nevtérében. Egy teríték ára — borral együtt — 6 korona.

— **Kirevezés.** A király a vallás- és közoktatásiügyi miniszter előterjesztésére *Köveskúti* Jenőt, a lévai állami tanítóképzőintézetnek általánosan tisztelt igazgatóját és *Pethes* Járóst, a tanítóképzőnek volt igazgatóját, aki jelenleg a pápai tanítóképző előtt áll, — a VI. tiszteleti osztályba nevezte ki. *Pethes* János és *Köveskúti* Jenő igazgatók révéhez fűződik városunk egyik kultur intézményének, a tanítóképzőnek, modern fejlődése és a palotaszert, új tanítóképző felépítése, sőt a magyar tanügy ezen jeles és kiváló pedagógusai elévülhetetlen érdemeit szerettek maguknak. Ezért, amidőn őszinte örömmel vesszük tudomást jól megérdemelt kitüntetésükről, — ez alkalommal mi is a legmelegbben üdvözöljük.

— **Halálozás.** Mely gyássa van a lévai kegyestanítórúdi társháznak, amelynek egyik tagja: *Gusztafi* Endre, áldozópap, korának 77-ik, áldozópapjának 50-ik évében, rövid szenvedés után elkötözött az élők sorából. A megboldogult — több évig a mi főgimnáziumunkban is tanítva, — 30 évet töltött a tanári pályán. 1889-ben ment nyugalmába és ezen idő óta állandóan Léván tartózkodott. Erős magyar érzelmű és független politikai gondolkodásával, amelyet minden körülmények között, még a felelősségekkel szemben is tanúsított, vallott és megőrzött, — általános tiszteletet és nagybecsülést vívott ki magának. — Hült tetemeit f. hó 17-én d. u. 4 órakor nagy részvét mellett helyezték örök nyugalomra a kegyes-tanítórúdi közös sírba. Temetésére, amelyet *Való* Simon, pozsonyi nagyprépost végzett nagy segédlettel, városunk összes r. kath. iskolái s a tanítóképző-intézet növendékei is kivonultak. Béke porain! — A lévai kegyes-tanítórúdi társház a következő gyászjelentésben tudatja elhunytát: „A lévai kegyes-tanítórúdi társház tagjai mely szomorúsággal jelentik, hogy szeretett táruuk nt. *Gusztafi* Endre kegyes-tanítórúdi áldozópap és nyug. főgimn. rendező tanár korának 77-ik, szerzetesi életének 57-ik, áldozópapjának 50. ik és 30 évi tanárkodás után nyugalmába léptének 23-ik

évében, rövid szenvedés után f. hó 15-én éjjel a hadoklók szentségének ájtatos fölvétele után az Urban csendesen elhunyt. A boldogult hült tetemeit f. hó 17-én d. u. 4 órakor temetjük a kegyes-tanítórúdi közös sírba, lelki üdvéért pedig sz engesztelő sz. mise áldozatot ugyanaznap d. e. 9 órakor mutatjuk be a Mindenhatóknak. Léva, 1912. április 16. Az örök világsorság fényeskedjek neki!”

— **Hangverseny a Tanítók Háza javára.** Városunk tanítói ma egy hete értekezletet tartottak, amelyen elhatározták, hogy a Léván f. évi szeptember hó 1-én meguyitandó Tanítók Háza javára előzőleg pünkösdi héttőjére kiűzött hangversenyt, — mert a dunántúli ref. egyházkerület május hó 8-án tartja meg Léván ez évi közgyűlést, amelyet másorral egybekötött táncmulatság fog követni, — június hó elsejére halasztják. A rendező bizottság serényem dolgozik a szép és művészi színvonalu program összeállításán s ezen munkálatában már annyira haladt, hogy május hó első he ében a meghívókat is ki fogja bocsátani.

— **Egészséges burgonyafüvegumó közvetítése.** Az országban sok helyen fellépett és elhaltasodott a burgonyabetegségek, különösen a levelsodródás, elkerülhetetlenül tette a külföldi vetőgumó-importot. Tekintettel arra, hogy külföldi beszerzés ugyszólván elvárhatatlan nehézségekbe ütközik, az ügyet a földművelésügyi kormány vette kezébe és a gazdák által előjegyzett mennyiségű szakközvegyi közreműködésével Nemetszországban szerettette be. Megbizottai most tesztelik a rendelt mennyiség átvetelét, a szállítási lebonyolítása azonban az ottani keői fagyok és esőzések miatt még nem nyerhetett befejezést. A miniszteri kiküldöttek mindent elkötvetnek az idején történő szállítás érdekében s így remélhető, hogy az érdekelt gazdák a vetőgumót pár napi késedelemmel bár, de még a vetési időnyben megkapják.

— **A dunántúli ref. egyházkerület közgyűlése a kamából, május 8-án rendezendő hangversenyen a budapesti Bathor-Gábor-Kör is közre fog működni, mintegy 40 taggal. A bál védőkei: dr. Antal Gábor püspök és gróf Tisza István főgoncok lesz. A meghívókat a héten fogják kibocsátani.**

— **Vizsgálatok a főgimnáziumban.** A főgimnázium VIII-ik osztályában az osztályvizsgálatok május hó 9—15-ig, — az írásbeli érettségi vizsgálatok pedig 17, 18. és 20-án lesznek megtartva.

— **Áthelyezés.** A MÁV. üzletvezető-sége *Radó* Armin feladási pénztárost Cegléd állomásra helyezte át. Pótlásául *Migyisch* Adolf alsóvárdi áll. előjárót osztotta be a lévai állomásra és egyidejűleg megbizta a feladási pénztár kezelésével.

nyeked erőszakos uton is bejuttat, ha szép szerével másképp nem tehette. Hazajöve tapasztalatait rendezgette, leirógatta; kár, hogy közzé nem tette, csak többnyire maga gyönyörködött bennük. Ha jobb kedve volt, nekünk fiatalabbaknak okulásul elmondogatta széleskörű, szép tapasztalatait, utazásait; de hasseum azért, hogy dicsekedjék velük, hanem azért, hogy hasznájon vele s a jóra, szépre és igazra tanítson bennünket és arra, hogy hová fordítsuk megtakarított pénzünket és hogyan lehet olcsón utazni.

Mert praktikus és igen jó gazda volt *Gusztafi*. Tudta a garast megbecsülni, mit keservesen szerzett össze. A józan takarékosság embere volt, erre tanított másokat is. De azért a megérdemelt munkát gvalérosan megfizette s tudott ur lenni. A legkisebb fáradságot bőven jutalmazta. A másét soha sem kívánta, a magáét nem pazarolta.

Szigoru elvei voltak, de azért egyszerű ruhája alatt jó szív dobogott. A szegényeket segítette, jótékonságra mindig megnyitotta erszényét. Csak a munkátlán, bitang elemet osztorozta és korholta; az ilyen hiába kopogtatott nála. Megtakarított filléreiből, melyeket okos gazdálkodással s számító ésszel szerzett, (de persze a pletyka

ezt máhol keresi) szép, 42.000 koronás alapítványt tett le Pozsonyban a káptalanál első sorban rokonai, ha ilyenek nem volnának, azon földieit számára valláskülönbség nélkül, akik majdan halála után Bazinból közép- és felsőbb iskolákat fognak végezni. Ezen jótékony alapítványért miniszteri köszönetet is kapott. A szalézianusoknak és más jótékony társulatoknak is gyakran juttatott anélkül, hogy azt dobra ütötte volna. Ezekről csak maga tudott és az Isten.

Vallásos kedélyű ember, minden évben elment öregebb korában szent gyakorlatokat tartani. Kevés beszédűsége, magába zárkózott természete miatt nem a legjobb hírek keringteté róla s nem sok jó barátja volt. Pedig ismétlem, melegen dobogó szive volt! Szerette a tisztaságot, amit szobájának és ruháinak önmaga általi skrupulusáig menő gondozása bizonyít. Ebben is, mint sok más dologban a túlzásig ment. Közép ut nála nem volt, csak végtel: valaki vagy anygal volt a szemében, vagy ördög. Tertium non datur. Nem tanulta meg bálványozott írójától, Horátiustól az arany középutat: diligere auream mediocritatem.

Az iskolában, mint hallásból tudom, szigorúság, pedansság, de jóság és igazság jellemezte, ami különben piarista elv: Se-

veritatem cum bonitate miscere. Tanítványaitól halottam, hogy a szorgalmas és tehetséges tanulókat nagyon szerette, sőt anyagiilag is segítette. Ha csinyt követtek el, szigoruan megdörögölte őket, de azután nem hozta elő a dörög. Osztyályát megvédelmzte minden méltatlanságtól. A tehetséges fiuk sokat tanulhattak tőle, mert ő maga is tanult, művelt tanár volt a szó szoros értelemben. De valamint az életben sem tűrhetta a dologtalant, ugy ezt nem szivelte meg legkevésbé az iskola padjai között sem.

S mikor nyugalmába vonult a fáradságos s szépen, becsülettel végzett munka után, elmondhatta a klasszikus Horátiuszal: Exegi monumentum aere perennius, regaligne situ pyramidum altius! S valóban tanítványai s szeretői lelkében emléket, a hála és tisztelet erényéből állított emléket emelt, mely mindaddig nem fog megszűnni, míg az erény és becsület ki nem hal ezekenek szivéből!

En is, ki gyakran éreztem szerető ténék melegét, mikor e szép, nemes és hosszú élet megszűnté alkalmából emlékül, könnyezve írom *Gusztafi* Endréről e néhány szerény, kegyeletes sort, arra kérom a jó Istent, hogy adjon neki csendes nyugalmat s amit életében lelke oly hően óhajtott: Nyerje el az örök boldogságot!

Pózna József.

Thomassalakot

őszi és tavaszi szállításra **kilópercen-
tenként 38 fillérért bérmentve**
bármely állomásra, ugyszintén **super-
fosfát, kálisó, kairit és egyéb**
**mútrágya féléket a legjutányo-
sabban ajánl**

Berceller Márton Ipolyság.
(Ingyen vegyelemezés.)

Kiadó pince.

Léván, a Kálvaria-uton egy nagy
pince **bérbeadó**. Bővebbet
e lap kiadónivatalában.

Nagyobb pénzszekevény

(Wertheim-féle) eladó, esetleg
kisebbsel becsereleendő,
László-u. 6. sz.

101./1912. v. h. szám.

Árverési hirdetés.

Ezennel közhírré teszem, hogy az újbányai kir.
járásbíróság 1912. évi V. 38/1 számú végzése köv-
etkezőben Dr. Karl. Stüssny ügyvéd által képviselt
Alexander Gross wieni cég végrehajtójának ügyében
1912. március 20-án fogantatosított végrehajtás alkalmával
lefoglalt és 2246 koronára becsült ló és kocsik-
ból álló ingóságok az 1912. évi április hó 22-ik nap-
ján délután 3 órakor alpercsenek Újbányán levő lakásán
megtartandó árverésen 61 korona tőkekövetelés, ennek
1910. január 1-től járó 5% kamatai, 30 korona 90
fillér per és végrehajtási díji, valamint a még fel-
merülendő költségek erejéig és az esetleges többi
fogalattok követelése erejéig — el fognak adni, és
ezen árveréshez a venni szándékozókat azon értesítés-
sel hívom meg, hogy az érintett ingóságok készpénz-
fizetés mellett a legtöbbet ígérőnek szükség esetén
becsáron alul is eladhatók.

Újbánya 1812. április 11.

Lukács Miksa
kir. bir. végrehajtó.

116./1912. v. h. szám.

Árverési hirdetés.

Közhírré teszem, hogy Kraft Károly újbányai
ügyvéd által képviselt Szénásfalú község végrehajtó-
jának végrehajtási ügyében az újbányai kir. járásbíróság
1911. Sp. I. 284/2 számú végzése következtében 1911.
október 30-án fogantatosított biztosítási végrehajtás
alkalmával lefoglalt ingóságokra a kielégítési végre-
hajtás, illetve árverés elrendelhetvén, annak Szénásfalun
a községi maombau 238 korona 22 fillér hátralékos
tőkekövetelés és az esetleges többi fogalattok követelése
erejéig leendő fogantatosítására határnapul 1912.
évi május hó 1-ső napjának délutáni 2 és fél óráját
tűzöm ki és ahhoz a venni szándékozókat ezennel oly
értesítéssel hívom meg, hogy az érintett ingóságok a
legtöbbet ígérőnek készpénzfizetés mellett szükség ese-
tén becsáron alul is el fognak adni.

Újbánya, 1912. április hó 17-én.

Lukács Miksa
kir. bir. végrehajtó.

100./1912. v. h. szám.

Árverési hirdetés.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX.
t.-c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy
az újbányai kir. járásbíróság 1912. évi V. 29/1 számú
végzése következtében dr. Biedermann Henrik ügyvéd
által képviselt Bjelik András élelmartti lakos javára
39 kor. a jár. erejéig 1912. évi márc. hó 18-án
fogantatosított kielégítési végrehajtás utján lefoglalt és
671 koronára becsült következő ingóságok: u. m.:
2 üsző, gyulapadok, széna stb. nyilvános árverésen
eladhatók.

Mely árverésnek az újbányai kir. járásbíróság
1912-ik évi V. 29/2 számú végzése folytán 39 kor.
tőkekövetelés, és eddig összesen 78 kor. 14 fillérben
bíróilag már megállapított, költségek erejéig, Élelmartton
alpercsenek lakásán leendő megtartására 1912. évi április
hó 23 napjának d. u. 3 órája határidőül kitétetik és
ahhoz a venni szándékozókat ezennel oly megjegyzéssel
hívataok meg, hogy az érintett ingóságok az 1881.
évi LX. t.-c. 107. és 108. §-a értelmében készpénz-
fizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén
becsáron alul is el fognak adni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások
is le- és felülfogalattarták és azokra kielégítési jogot
nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-c.
120. §. értelmében ezek javára is elrendelhetik.

Kelt Újbánya, 1912. ap. r. hó 15.

Lukács Miksa
kir. bir. végrehajtó.

Eladó ház.

Léván **Simor-utca sarkán** levő
Máriássy-féle ház 24.000 koronáért
eladó. — Bővebbet **Szikla Gézáné**
Zágráb, Preradovits-utca 28. szám.

Nősülni óhajt egy 20 éves evan-
gelikus vallású,
földműves gazda, akinek 25000 K. értékű
vagyon van, oly házastársat keres, kinek
hasonló hozománya lenne. — Ajánlatok
„**Nemesség**” jellegre Láva poste restante
küldendők.

Kiadó lakás.

A **kath. legényegyesület** helyi-
ségében (Kigyó-utca 1.) május 1-től
lakás kiadó.

Bővebbet a helyiségben.

Eladó háztelkek.

Kohári utca 52-ik házzszám alatt, a
vot Székári kert helyiségnek két
része **házak építésére** akár egészben
akár parcellázva szabadkézből eladó.

Bővebb felvilágosítással szolgál a
tulajdonos a helyszínen.

Tisztelettel

Eller János vendéglős.

A borfogyasztó közönség

==== **figyelmébe.** ====

Ajánlom kítűnő minőségű boraimat
==== **házhöz szállítva.** ====

Börzsönyi zöld, fehér literenként 80 fill.
Balatonmelléki „ „ 100 „
Neszmelyi Ó vörös „ „ 110 „
Helyben 5 liternyi rendelést házhöz
szállítom. Telefonon is megrendelhető.

Mély tisztelettel

Fertikó József

városi fogadó.

Eladó széna.

4—500 mm-áza kítűnő minő-
ségű **hegyi széna** eladó. — Cim
Dr. Tóth Imre bányafőorvos
Selmezbányán.

Kiadó lakás.

Kákában, a Forgács-féle szőlőben szép két
szoba, zárt-folyosó, konyha, éléskamra, fás-
kamra és külön gyümölcsös udvarból álló
lakás május 1-től nyári-, vagy évi lakásnak
kiadó. — Ugyszintén a Városház köz 4. sz.
házban Kálvintérre néző bolti helyiség, 2
szoba, konyha, éléskamra és fáskamrából
álló lakás május 1-től kiadó. Bővebbet a
tulajdonosnál.

Hirdetés.

Ezennel közhírré tétetik, hogy miután a **Magyar Királyi Pénzügy-
miniszterium** ellenőrző közegei a **Magy. Kir. Szab. Osztályorsjáték (XXX.
sorsjáték)** I. osztályára szóló sorsjegyeket felülvizsgálták, azok a főarúsítók-
nak árusítás végett kiadattak.

Az I. osztály huzása **1912. május 22. és 24-én** tartatik meg. — A
huzások a **Magyar királyi állami ellenőrző hatóság,** és királyi köz-
jegyző jelenlétében, nyilvánosan történnek a huzási teremben. Sorsjegyek a
Magy. Kir. Szab. Osztályorsjáték valamennyi árusítóinál kaphatók.

Budapest, 1912. évi április hó 21-én.

Magy. Kir. Szab. Osztályorsjáték Igazgatósága.
Tolnay. Hazay.

WEINBERGER ZSIGMOND Léva magnagykereskedő.

Ajánlatok azonnali szállításra:

Lóhere legfinomabb *arankamentes államilag ólomzáralt zsákokban* . 220 kor.
Lóhere legfinomabb *arankamentességre tisztítva ólomzár nélkül* . 200 „
Luczerna legfinomabb *arankamentes államilag ólomzáralt zsákokban* 160 „
Luczerna legfinomabb *arankamentességre tisztítva ólomzár nélkül* . 150 „

Takarmány répa eredeti quedinburgi a termelő eredeti ólomzárával ellátva:

Sárga buzzok . . . . . 210 kor.
Vörös mamuth . . . . . 210 „
Sárga olajbogyó . . . . . 210 „
Takarmány répa külföldi vegyes . . . . . 200 kor.
Vető bükköny teljesen tiszta árpa és zabmentes . 28 *
Vető bükköny 10—15% árpa vagy zabbal . . . . . 27 „

Valamint mindennemű gazdasági vető-
magot a legolcsóbb napi áron.

Uj bérkocsi.

Tisztelettel értesitem a n. é. közönséget, hogy **uj bérkocsi** vállalatot létesítettem. — A közönség nagybecsű megrendeléseit kérve tisztelettel

Heimann Mór Léva, Szepesti-utca 4.

WASHALL

legjobb mosószer

Washall Company Wien
11. Kurzbaugasse 3.

„AZ OLLA“ szakorvosok által megvizsgálva és legjobbnak minősítve van. Két évi jótállás. Ara tucatonként 4.—, 6.—, 8.— és 10. korona

OLLA GUMMI

különlegesség. A tudomány mai állása szerint legbizonyított legjobb létező Gummi óvszer.

Az „OLLA“ több mint 200 orvos által legmegbízhatóbbnak van ajánlva. Kapható az ország minden gyógyszerárúán és jobb drogeriákba.

Követelje azonban hogy a szállítója önnek csakis OLLA-t adjon és ne engedjen magának csekélyebb értékű silány utánzatot mint „ép oly jót“ feldicsérni. Az elárúsító helyek kimutatását. Árjegyzéket és eredeti propaganda reklámat ingyen küld az

„OLLA“ gummigyár Wien. H437 Fraterstrasse 57
Kapható Léván: KNAPP I. drogeriájában és PICK EDE állatszerész-üzletében.

Tisztítsd csak

Globus

Tisztító kivonattal

a világ legjobb fémtisztítószeré

A mesterdalnok.

Czipóm szép és tökéletes,
Benne jární élvezetes,
Mert ha cipőt szegzek, varrok,
Rajt' van

kaucsuk sarok.

Valóban

„Zorgyubiu“

segít a
nagyszerű és
utólérhetetlen
Rovar
ölő

Vásárolják „csak üvegekben“.

Kapható:

Léván:
Engel József és fia
Kern testvérek
Knapp Ignác
Pollák Kálmán
Haksch Ilés
Kertész Lajos

Ipolyságban:
Dombo K. u. Brack I.
Berczeller M.
Ivots Andor
Csóka József
Weinberger Mór

Ujbányán:
Czervinka M.
Heinrich Ede

Verebélyen:
Czirok István

Erdei József
Pollák Zsigmond

Zsarnócsán:
Fűszek Győző
Veichherz Isidor

Műhely áthelyezés!

Tisztelettel értesitem a n. é. közönséget, hogy eddig Szepesti utca 1. szám alatt lévő

gépjavító és lakatos műhelyemet

Báti utca 2.-szám

alá helyeztem át, a volt Knapp Zsigmond-téle műhelybe, amelyet megvásároltam s ott mindentéle gazdasági gépek, varrógépek, kerékpár, mérlegek javítását, villanycsengő szerelését, valamint minden e szakba vágó lakatos munkát a legpontosabban és legjutányosabban fogom készíteni.

Kérve a n. é. közönség szíves pártfogását, maradtam kész szolgálattal

MORDINYI LAJOS

Tanone felvétetik.

okl. gépész,

vizsgázott mérlegjavító és lakatos.

KNAPP DÁVID

mezőgazdasági és varrógépek nagy raktára

Telefon szám: 33.

LÉVÁN.

Telefon szám: 33.

Piactéren, nagy kiterjedésű gépraktárom céljára épült házamban nagy választéku

állandó gépkiállítás van berendezve.

Hazai gyártmányu gépek:

Világhírű „RAPID“ lánczos kutak. „Alfa Separator“ tej és vajgazdasági gépek. — Legjobb minőségű takarmánykamrák elkészítése és felállítása jutányos árakban. — Hofherr és Schrantz-téle gőzcséplő készletek, Ganz-féle motorok minden nagyságban, valamint minden e szakba vágó gépek és géprészek.

A tavaszi és nyári idényre már
megérkeztek az eredeti
angol, francia és zsolnai
Costume és
ruhakelmék

GROTTE VILMOS, LÉVA.

A legújabb
changeant és chiné
selymek, grenadine, marqui-
sette, poupeline, a legmodernebb
„Eponge“ és „Chantung“ ruhavásznak,
„Changeant“ és „Mainteuout“ mosó grenadine-ok
továbbá angol zephirek, valódi francia „Voile de
Lainek“, valamint francia és hazai gyártmányu Cretounek.
Mindezekhez legújabb kellékek és diszek.

Védjegy: „Horgony“.

**A Liniment. Capsici comp.,
a Horgony-Pain-Expeller**

pótleka
egy régióknak bizonyult háziszert, mely már
sok év óta legjobb bedörzsölésnek bizonyult
köszvénynél, osztnál és meghűléseknél.
Figyelmeztetés. Silány hamisítványok
miatt bevásárláskor óvatossá legyünk és
csak olyan eredeti üveget fogadjunk el,
mely a „Horgony“ védjeggyel és a Richter
cégjegyzéssel ellátott dobozba van csomagolva.
Ára üvegekben K.-80, K.1.40 és
K.2.- és úgyszólván minden gyógyszer-
tárban kapható. — Főraktár: Török József
gyógyszerésznél, Budapest.
D.E. Richter gyógyszerháza az „Arany oroszlanhoz“,
Prágában, Elisabethstrasse 5 neu.

Legjobb bevásárlási forrás!

KERN TESTVÉREK

fűszer, gyarmatáru és vasnagykereskedése

ALAPITTATOTT 1881.

L É V A.

TELEFON SZÁM 14.

Mindennemű fűszer és csemegeárúk.
Naponta friss felvágott és prágai sódar.
Elismert legjobb minőségű kávék.
Valódi orosz teák és angol rumok.

Teasütemény, csemegebor, likőr, cog-
nac, pezsgő, déligyümölcs, dessert,
cukorka legjutányosabb áron. —

Magyar gyártmányu folyton égő kályhák, fa- és széntartók,
kályhaellenzők, szesz-, szén és villamos vasalók, gyorsforralók,
kávé és teafőzők, húsvágógépek, konyhamérlegek, valamint
VARRÓGÉPEK stb. állandó nagy raktára.

Gyári raktárt tartunk legalkalmasabb

tiszta alumínium és valódi nikkell
főzőedényekből, modern háztartási és konyhafelszerelési cikkekből.

A legjobb padlómaaz

FRITZELAKK

Tartós! Kiadós!

Használatban legolcsóbb!

Bevásárlásnál figyeljünk, hogy csakis eredeti
FRITZELAKK csomagok legyenek.

Kapható: Stern József festékkereskedésében
Léván.

Mindennemű legdiszesebb kivitelben készítettnek
Könyvkötői Nyitrai és Társa r. t.
Munkák a könyvkötészetében, — Léván.

A Budapesti Asztalos

lpartestület védnöksége alatt álló

BUTORCSARNOK

és hitelszövetkezet

az Orsz. Közp. Hitelszövetkezet tagja, 12 éve fennáll
felhívja a n. é. butorvásárló közönség figyelmét, a
VIII., József körut 28. (Bérkocsis-u. sarok), valamint
IV. ker., Ferenciek-tere 1. sz. (Királyi bérpalota)
ujjonnan átalakított helyiségeiben rendezett

lakásberendezési kiállítás

megtekintésére, raktárunk mely a legnagyobb az országban, a
leggyorszerűbbtől, a legnagyserűbb kivitelű, művészek által ter-
vezett és szakbizottság által felülvizsgált butorokból áll.

Teljes lakásberendezéseket művészi
tervek szerint készítünk,
minden darab jótállás mellett adatik el.